

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýľovou, Ph. D. ve věci

žalobkyně: N. P.
st. příslušnost A. r.
zast. advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečnickovou
sídlem Moravské náměstí 13, 602 00 Brno

proti

žalovanému: Ministerstvo zahraničních věcí
sídlem Loretské nám. 5, 118 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2025, č. j. 120580-3/2025-MZV/OPL,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 9. 2025, č. j. 120580-3/2025-MZV/OPL, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 12 269 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáty Mgr. Pavlíny Zámečnickové.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a napadené rozhodnutí

1. Žalobkyně podala dne 30. 4. 2025 na Velvyslanectví České republiky v J. (dále jen „ZÚ J.“) žádost o trvalý pobyt z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele dle § 66 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky („zákon o pobytu

cizinců“) s žádostí o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti dle § 169d odst. 3 téhož zákona.

2. ZÚ J. usnesením ze dne 16. 5. 2025, č. j. 1115-2/2025-MZV/JERE (dále „prvostupňové rozhodnutí“), žádosti žalobkyně o upuštění od povinnosti osobního podání žádosti nevyhověl. V důsledku toho bylo řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu prvostupňovým rozhodnutím současně zastaveno. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 5. 9. 2025, č. j. 120580-3/2025-MZV/OPL (dále „napadené rozhodnutí“), a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
3. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že se ztotožnil se závěrem ZÚ J., podle něhož v případě žalobkyně nebyl dán důvod pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců. Vyšel přitom z předložených lékařských zpráv týkajících se zdravotního stavu dcery žalobkyně a uzavřel, že z nich sice plyne závažné onemocnění dcery žalobkyně, nikoli však to, že by v době rozhodování nezbytně vyžadovala péči třetí osoby poskytovanou právě žalobkyní. K lékařské zprávě ze dne 16. 6. 2025 žalovaný uvedl, že z ní vyplývá potřeba zvýšeného dozoru, nikoli však nezastupitelnost žalobkyně jako pečující osoby.
4. Žalovaný dále uvedl, že nelze považovat za nespravedlivé, aby žalobkyně na dobu nezbytně nutnou k osobnímu podání pobytové žádosti péči ve formě dozoru přenechala jiné osobě, ať již z okruhu osob blízkých, nebo osobě poskytující péči na komerčním základě. Zdůraznil rovněž, že jde o péči o zletilou a plně svéprávnou osobu a že ve spise nic nenasvědčuje tomu, že by zdravotní stav dcery žalobkyně vyžadoval omezení svéprávnosti či péči vázanou výlučně na jedinou osobu.
5. K odvolací námitce vztahující se k délce řízení žalovaný uvedl, že úvahy o možném překročení zákonné lhůty jsou spekulativní a pro posouzení žádosti podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců nejsou rozhodné. Ve vztahu k námitkám založeným na čl. 3 a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) žalovaný konstatoval, že neshledal, že by požadavek osobního podání žádosti představoval v poměrech žalobkyně nepřiměřený zásah do jejích práv. Z těchto důvodů odvolání podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

II. Žaloba

6. Žalobkyně uvedla, že svou žádost o upuštění od povinnosti osobního podání odůvodnila vážným zdravotním stavem své dcery M. H., která trpí farmakorezistentní epilepsií provázenou poruchami vědomí a těžkou úzkostně-depresivní poruchou. Dcera žalobkyně podstoupila v České republice zákrok s implantací vagového stimulátoru, jehož funkce vyžaduje odborné sledování na specializovaném pracovišti. Žalobkyně tvrdí, že dcera i nadále potřebuje zvýšený dozor třetí osoby, který fakticky zajišťuje ona.
7. V prvním žalobním bodu žalobkyně namítá nesprávné skutkové a právní posouzení věci. Tvrdí, že správní orgány z předložených lékařských zpráv nesprávně dovodily, že její dcera již péči třetí osoby nevyžaduje. Podle žalobkyně již z povahy farmakorezistentní epilepsie plyne trvalé riziko náhlých záchvatů a potřeba stálého dozoru. Dále uvádí, že v České republice nemají s dcerou žádné rodinné příslušníky ani osoby blízké, které by mohly péči převzít, a že vzhledem ke své sociální situaci není schopna zajistit péči na komerčním

základě. Za irrelevantní považuje úvahy správních orgánů o omezení svéprávnosti dcery či o příspěvku na péči.

8. Ve druhém žalobním bodu žalobkyně namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Uvádí, že žalovaný se nevypořádal s její námitkou, že i při dodržení zákonné lhůty by musela po osobním podání žádosti setrvat mimo území České republiky po dobu až 60 dnů, během nichž by její dcera zůstala bez potřebného dozoru a péče.
9. V rámci třetího žalobního bodu žalobkyně namítá nepřiměřený zásah do jejího práva na respektování rodinného a soukromého života podle čl. 8 Úmluvy. Zdůrazňuje, že žádost o upuštění od povinnosti osobního podání podávala současně se svou vážně nemocnou dcerou, již bylo vyhověno, a má za to, že tato okolnost měla být při posouzení její věci zohledněna. Dále nesouhlasí s úvahou žalovaného, že dozor nad dcerou by bylo možno vykonávat prostřednictvím telekomunikačních technologií.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl zamítnutí žaloby. Zdůraznil, že na upuštění od povinnosti osobního podání není právní nárok a že § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců zakládá prostor pro správní uvážení v odůvodněných případech. Podle žalovaného žalobkyně nedoložila, že by její dcera v době rozhodování správních orgánů vyžadovala péči třetí osoby v takové podobě, že by tato péče musela být poskytována právě žalobkyní.
11. Žalovaný poukazuje na to, že ze správního spisu plyne zlepšování zdravotního stavu dcery žalobkyně po implantaci vagového stimulátoru. Ani lékařská zpráva ze dne 16. 6. 2025 podle něj nedokládá, že by zvýšený dozor musela nezbytně vykonávat právě žalobkyně. Dále uvádí, že jde o péči o zletilou a plně svéprávnou osobu a že nic ve spise nenasvědčuje potřebě omezení svéprávnosti či přiznání péče vázané na jedinou osobu.
12. Ve vztahu k námitce délky odloučení žalovaný uvádí, že předpoklad překročení zákonné lhůty je spekulativní a že při posuzování žádosti podle § 169d odst. 3 je relevantní toliko existence důvodů, pro které není třeba na osobním podání trvat. Žalovaný má za to, že krátkodobé odloučení nepředstavuje nepřiměřený zásah do práv žalobkyně, přičemž případné dopady lze zmírnit organizačním zajištěním péče jinou osobou a kontaktem na dálku.
13. K námitce podle čl. 8 Úmluvy žalovaný uvádí, že rozhodování o žádosti je individualizované a že skutečnost, že dceři žalobkyně bylo od povinnosti osobního podání upuštěno, sama o sobě neznamená, že stejnému závěru mělo být dosaženo i u žalobkyně.

IV. Posouzení věci samé

14. Žaloba je přípustná a podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, „s.ř.s.“) v zákonné lhůtě (§ 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Soud žalobu přezkoumal v rozsahu vymezeném žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (§ 51 odst. 1 s. ř. s.) a konání jednání soud nepovažoval za nezbytné.
15. Žaloba je důvodná.
16. Podle § 69 odst. 1 zákona o pobytu cizinců se žádost o povolení k trvalému pobytu podle § 66 podává na zastupitelském úřadu, pokud není dále stanoveno jinak.

17. Podle § 169d odst. 1 zákona o pobytu cizinců žádost o vydání povolení k trvalému pobytu je cizinec povinen podat osobně.
18. Podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců *může* zastupitelský úřad *v odůvodněných případech od povinnosti osobního podání žádosti upustit*, pokud současně s doručením žádosti cizinec doloží důvody pro upuštění od povinnosti osobního podání žádosti. Zákonodárce pro takové rozhodování zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu *odůvodněný případ* a následného správního uvážení. Při aplikaci tohoto ustanovení by tedy správní orgán měl neurčitý právní pojem nejprve obecně vymezit a následně uvážít, zda se o takový odůvodněný případ jedná v posuzované věci (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 Azs 19/2023–34, bod 33, či ze dne 9. 8. 2018, č. j. 9 Azs 213/2018–22).
19. ZÚ J. vymezil pojem „odůvodněný případ“ tak, že se jedná o „*okolnosti zvláštního zřetele na straně žadatele nebo na straně zastupitelského úřadu, v jejichž důsledku by vycestování žadatele z území ČR k osobnímu podání žádosti na příslušném zastupitelském úřadu bylo spojeno s nepřiměřeným omezením*“. A současně tyto okolnosti vymezil jako „*skutečně znemožňující osobní podání a nesoucí pro žadatele nepřiměřenou zátěž*“. Žalovaný v napadeném rozhodnutí takové vymezení pojmu „odůvodněný případ“ akceptoval a doplnil jej odkazy na judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž lze dovodit, že okolnosti či skutečnosti svědčící o odůvodněném případě mohou být jak v rovině objektivní (např. nedostupnost zastupitelského úřadu, závažné provozní problémy zastupitelského úřadu), tak v rovině subjektivní (důvody zdravotní, sociální či rodinné). Zákonem předpokládaný účel upuštění od povinnosti osobního podání žádosti je „*zmírnit přílišnou tvrdost právní úpravy dopadající na konkrétní (jednotlivé) situace žadatelů*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2021, č. j. 1 Azs 4/2021-28, bod 38).
20. K povaze rozhodováním správního orgánu na základě správního uvážení a jeho přezkumu ze strany soudu lze uvést, že soud není oprávněn nahradit vlastní úvahou uvážení správního orgánu. Úkolem soud je posoudit, zda správní orgán vyšel z hledisek přípustných zákonem, zda naopak nezohlednil hlediska irelevantní, zda jeho úvaha není vnitřně rozporná a zda z rozhodnutí vyplývá, proč právě v posuzovaném případě podmínky § 169d odst. 3 splněny nebyly (k tomu srov. např. rozsudek NSS ze dne 4. 9. 2015, č. j. 8 As 133/2014-51, č. 3314/2015 Sb. NSS, bod 23 a judikaturu tam citovanou).
21. V projednávané věci bylo proto třeba přezkoumat, zda správní orgány své závěry o absenci odůvodněného případu opřely o dostatečně zjištěný skutkový stav a zda přesvědčivě vysvětlily, proč okolnosti tvrzené žalobkyní neodůvodňují výjimku ze zákonné povinnosti osobního podání žádosti.
22. Mezi účastníky není sporu o tom, že dcera žalobkyně trpí závažným neurologickým onemocněním a že její zdravotní stav v minulosti vyžadoval výraznější péči. Sporné je, zda v době rozhodování správních orgánů bylo dostatečně doloženo, že dcera žalobkyně i nadále potřebuje zvýšený dozor v takové podobě, že jej po přechodnou dobu nemůže zajistit jiná osoba, a zda z toho plyne existence odůvodněného případu ve smyslu § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců.
23. Žalobkyně poukazuje na povahu farmakorezistentní epilepsie, nepředvídatelnost epileptických záchvatů a na lékařskou zprávu ze dne 16. 6. 2025, podle níž zvýšený dozor nad její dcerou v současnosti zajišťuje matka. Současně tvrdí, že v České republice nemají s

dcerou žádné blízké osoby, které by mohly péči převzít, a že vzhledem ke své sociální situaci není schopna zajistit péči na komerčním základě.

24. Z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně i z napadeného rozhodnutí plyne, že správní orgány věnovaly pozornost lékařským zprávám předloženým žalobkyní a dovodily z nich, že zdravotní stav její dcery se postupně zlepšoval a že z aktuálních lékařských zpráv nevyplývá nutnost péče třetí osoby v intenzitě tvrzené žalobkyní. Žalovaný se výslovně zabýval i lékařskou zprávou ze dne 16. 6. 2025, podle níž dcera žalobkyně vyžaduje zvýšený dozor, který v současnosti zajišťuje matka. V návaznosti na to předestřel úvahu, že péči ve formě dozoru lze za situace, kdy je zdravotní stav dcery žalobkyně dlouhodobě stabilní, zajistit z okruhu blízkých osob nebo od osob poskytujících péči na komerčním základě.
25. Předestřená úvaha není sama o sobě nelogická či iracionální. Aby však taková úvaha mohla obstát, musí odpovídat zjištěným skutkovým okolnostem. A právě v tom soud spatřuje deficit, který opodstatňuje důvodnost žaloby.
26. Úvaha žalovaného, že péči může převzít jiná osoba z okruhu blízkých osob nebo osoba poskytující péči na komerčním základě, zůstala v rovině obecné hypotézy, bez návaznosti na konkrétní poměry žalobkyně. Správní orgány nevysvětlily, z jakých skutkových zjištění dovozují existenci takových osob, jejich faktickou dostupnost (v případě domnělých osob blízkých) ani ekonomickou reálnost (v případě komerční péče) takového řešení. Přitom právě tato úvaha představuje jeden z nosných důvodů, o něž opřely závěr, že osobní podání žádosti lze po žalobkyni spravedlivě požadovat.
27. Absenci skutkových zjištění v tomto ohledu nemůže nahradit zjištění žalovaného, že dcera žalobkyně je zletilá a plně svéprávná, resp. že ve spise nic nenasvědčuje omezení její svéprávnosti či přiznání péče vázané výlučně na jedinou osobu. Tyto skutečnosti mají pouze podpůrný význam ve vztahu k předpokladu, že péče ve formě zvýšeného dozoru může být teoreticky zajištěna jinou osobou. Aby však mohl být takový předpoklad potvrzen, je třeba se zároveň zabývat reálnou situací žalobkyně a její dcery (ze spisu nevyplývá, že by zde žalobkyně a její dcera měly nějaké jiné blízké příbuzné, ani z něj nejsou patrna zjištění opodstatňující jejich možnosti hradit placenou péči) Naposled uvedené má vliv též na hodnocení přiměřenosti zásahu do práva na respektování rodinného a soukromého života žalobkyně podle čl. 8 Úmluvy.
28. Soud přisvědčil žalobkyni také v tom, že žalovaný nedostatečně reagoval na její námitku týkající se délky odloučení od dcery. Žalovaný se omezil především na závěr, že předpoklad překročení zákonné lhůty pro rozhodnutí je spekulativní. Tím však plně nevypořádal argumentaci žalobkyně, která poukazovala již na samotnou zákonnou dobu, po kterou by byla nucena setrvat mimo území po osobním podání žádosti, a na dopad této doby na péči o nemocnou dceru. Odvolací orgán tak podstatnou část její námitky redukoval na jinou otázku, než kterou žalobkyně skutečně vznesla. Délka řízení je relevantní skutečností ve vztahu k otázce reálného zajištění výkonu zvýšeného dozoru nad nemocnou dcerou žalobkyně v případě jejich odloučení.
29. Soud tímto závěrem nepředjímá, že podmínky § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců byly v případě žalobkyně naplněny. Posouzení existence „odůvodněného případu“ přísluší i nadále správním orgánům. Jejich rozhodnutí však musí být založeno na individualizované a přezkoumatelné úvaze, založené na dostatečně zjištěném skutkovém stavu, nikoli na obecných předpokladech.

V. Závěr a náklady řízení

30. Krajský soud shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí zrušil, neboť úvaha žalovaného nebyla založena na dostatečně zjištěném skutkovém stavu a v návaznosti na to nebyly dostatečně vypořádány odvolací námitky [§ 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s.]. Současně věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
31. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu. Znovu posoudí, zda tvrzené a doložené okolnosti žalobkyně představují odůvodněný případ podle § 169d odst. 3 zákona o pobytu cizinců, přičemž se musí konkrétně a přezkoumatelně vypořádat zejména s obsahem lékařské zprávy ze dne 16. 6. 2025 ve spojení s tvrzenou absencí jiné reálně dostupné pečující osoby, s ekonomickou dostupností případné komerční péče a rovněž s argumentem žalobkyně týkajícím se doby odloučení při osobním podání žádosti.
32. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobkyně měla ve věci plný úspěch. Soud jí proto přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení spočívajících v odměně za zastoupení advokátkou podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif. Zástupkyně žalobkyně učinila dva úkony právní služby, a to převzetí a přípravu zastoupení a sepsí žaloby (§ 11 odst. 1 advokátního tarifu), za které jí náleží mimosmluvní odměna po 4 620 Kč, a dále dvě paušální náhrady hotových výdajů po 450 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tak náhrada nákladů právního zastoupení činí 10 140 Kč. Protože zástupkyně žalobkyně je plátkyní daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tato částka o náhradu odpovídající DPH ve výši 2 129 Kč. Celkem tedy náhrada nákladů řízení činí 12 269 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni k rukám její zástupkyně.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 27. dubna 2026

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D. v. r.
samosoudkyně